

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De jonge jaren van de luchtmacht: Het luchtwapen in het Nederlandse leger 1913-1939

Starink, D.

Publication date
2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Starink, D. (2013). *De jonge jaren van de luchtmacht: Het luchtwapen in het Nederlandse leger 1913-1939*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Inhoud

Woord vooraf 7

Inleiding 9

Hoofdstuk 1.

De opkomst van het internationale luchtwapen tot 1940 17

Hoofdstuk 2.

Het luchtwapen in het Nederlandse defensiebestel tot 1940 37

Nederland en de opkomst van het luchtwapen tot 1920 37

Denkbeelden omtrent het luchtwapen in Nederland tot 1935 45

Het luchtwapen krijgt vanaf 1935 een hoofdrol bij de neutraliteitshandhaving 61

Conclusie 73

Hoofdstuk 3.

De opbouw van het Nederlandse luchtwapen tot 1919 77

De voorgeschiedenis van het Nederlandse luchtwapen 77

Het eerste jaar van de Luchtvaartafdeeling 85

De organisatie van de LVA tijdens de mobilisatie 1914-1918 91

De materieelvoorziening van de LVA tijdens de mobilisatie 105

De personeelsvoorziening tijdens de mobilisatie 114

Het overgangsjaar 1919 121

Beschouwing 129

Hoofdstuk 4.

De jaren van financiële krapte 1920-1935 133

De LVA-begrotingen in de periode 1920-1935 133

Organisatorische ontwikkelingen in de jaren twintig 139

De plaats van de LVA in de Nederlandse luchtvaart 149

Beknibbelen op personeel en oefening in de jaren twintig 160

Crisisjaren voor de LVA 1930-1935 178

De relatie tussen het luchtwapen en de vliegtuigindustrie 198

Beoordeling 209

Hoofdstuk 5.

Moeizame modernisering en uitbreiding van het luchtwapen na 1935 217

Politieke en financiële ruimte voor het luchtwapen 217

Plannen voor de militaire luchtvaart 221

Reorganisaties van het luchtwapen 236

Vliegtuigen voor het vierjarenplan 243

De afhankelijkheid van het luchtwapen van de Nederlandse vliegtuigindustrie 250
De personeelsvoorziening 258
De zoektocht naar vliegvelden 263
Inzet van het luchtwapen bij de neutraliteitshandhaving 269
Het gevoerde beleid beoordeeld 274
Conclusie 286

Slotbeschouwing 289

Noten 299

Afkorting 329

Bijlagen 333

I - Ministers van Oorlog en Defensie 1910-1939 334
II - Chefs van de Generale Staf 1910-1939 336
III - Commandanten van het luchtwapen 1913-1939 337
IV - Overzicht slachtoffers luchtvaartongevallen 338
V - Memorie inzake de behoefte aan vliegtuigen en vliegend personeel per 1 december 1925 340
VI - Analyse commando LVA door de commissie-Bomert 343
VII - Vliegerbestand van de LVA in 1928 345
VIII - Generaal Seyffardts pleidooi voor de Luchtvaartafdeeling 348
IX - Kaderlijst van de LVA na de overgangsorganisatie van 1 juli 1937 350
X - Ontwikkeling van LVA-vliegtuigen 354
XI - Overzicht van vliegtuigen van de LVA 1913-1940 356

Geraadpleegde bronnen en literatuur 361

Summary 373

Personenregister 382

Register van plaatsen en vliegvelden 389

Register van vliegtuigen en vliegtuigmotoren 391

Register van overige zaken 394

Curriculum vitae 399

Samenvatting 401